

Przedmiot	Współczesna filozofia pragmatyczna
Punkty ECTS	5
Kierunek	Filozofia ogólna
Wstępne wymagania	podstawowa wiedza z zakresu programu studiów filozoficznych (w szczególności: semantyki i epistemologii); przyda się <u>advanced English</u> ;
Prowadzący	Dr Piotr Makowski
Typ zajęć	Wykład obligatoryjny (egzamin)
Opis przedmiotu	Celem zajęć jest prezentacja najważniejszych koncepcji pragmatystów klasycznych i współczesnych i zapoznanie uczestników zajęć ze specyfiką myślenia pragmatycznego. W każdym z wykładów koncentruję się na wybranym autorze i prezentuję główne wątki jego filozofii. Problematyka wykładu stanowi uzupełnienie i poszerzenie wiedzy z zakresu historii filozofii współczesnej – zwł. tej powstałej na amerykańskim obszarze kulturowym. Treść wykładów uwzględnia kluczowe propozycje z zakresu najważniejszych gałęzi filozofii współczesnej.
Syllabus:	
1 tydzień	Program wykładów. Wprowadzenie: początki pragmatyzmu, pragmatyzm klasyczny i pragmatyzm współczesny: postaci, ogólna charakterystyka i spektrum zagadnień
2 tydzień	PEIRCE: Wkład do logiki i matematyki. Podział filozofii. "Pragmatycyzm". Cztery niezdolności ludzkie. Teoria poznania. Metafizyka. Teoria kategorii. Semiotyka formalna.
3 tydzień	JAMES: Pragmatyzm i jego rola. Radykalny empiryzm. Pragmatyczna teoria prawdy. Filozofia religii: "woła wiary", Bóg, doznania mistyczne. Psychologia: krytyka introspekcji, teoria emocji, problem wolnej woli.
4 tydzień	DEWEY: Psychologia rozwojowa. Pragmatyczna teoria poznania, krytyka dualizmów. Logika poznania. Etapy organizacji doświadczenia. Filozofia edukacji: nowa teoria wychowania, krytyka systemu wychowania, edukacja jako polityka. Metaetyka: sąd wartościujący i pragnienie. Estetyka: poszerzenie koncepcji doświadczenia.
5 tydzień	SELLARS: filozofia i obraz świata. Naturalizm nieredukcyjny. Funkcjonalistyczna teoria języka. Teoria znaczenia. Ontologia: nominalizm psychologiczny, realizm pragmatyczny. Epistemologia: krytyka fundacjonalizmu, mit tego, co dane, fallibilizm. Filozofia umysłu: intencjonalność, pojęcia; język a myślenie, intersubiektywność, koncepcja zmysłów. Filozofia nauki: obserwacja a teoria, prawa naukowe. Filozofia praktyczna: intencje.
6 tydzień	QUINE: pragmatyzm i naturalizm. Dwa dogmaty empiryzmu. Holizm epistemologiczny, epistemologia znaturalizowana. Teza Duhema-Quine'a. Fizykalistyczna ontologia. Niedookreślenie empiryczne teorii. Niezdeterminowanie przekładu. <i>Gavagai</i> . Dyskwotacyjna teoria prawdy.
7 i 8 tydzień	DAVIDSON: filozofia praktyczna - racje jako przyczyny. Metafizyka i filozofia umysłu: monizm anomalny. Ontologia zdarzeń. Filozofia języka: teoria znaczenia jako

teoria prawdy. Interpretacja radykalna. Zasada życzliwości. Niezdeteminowanie interpretacji. Interpretacja Tarskiego. Epistemologia: holizm i eksternalizm. Trzeci dogmat empiryzmu. Spór realizm-antyrealizm.

- 9 i 10
tydzień
- RORTY: krytyka epistemologii. "Konwersacjonizm". Behawioryzm epistemologiczny. Naturalizm i nieredukeyjny fizykalizm. Koncepcja prawdy. Solidarność i liberalizm. Filozofia jako polityka kulturalna. Słownik finalny. Ironistka i ironizm. Solidarność Metaetyka Rorty'ego – wobec problemu uzasadniania etyki.
- 11 i 12
tydzień
- PUTNAM: 3 fazy twórczości. Filozofia umysłu: *multiple realizability*, funkcjonalizm. Filozofia języka: *Twin Earth Experiment*. Eksternalizm semantyczny. Teoria znaczenia. Epistemologia: mózgi w naczyniu, realizm wewnętrzny. Filozofia prawdy. Krytyka dychotomii. Etyka wg późnego Putnama.
- 13 tydzień
- BRANDOM: wizje pragmatyzmu. Teoria znaczenia: inferencjalizm. Koncepcja prawdy. Racje. Konsekwencje inferencjalizmu.

Wybrana literatura:

- Brandom, R. (1994): *Making It Explicit: Reasoning, Representing, and Discursive Commitment*, Harvard UP.
- Brandom, R. (2000): *Articulating Reasons: An Introduction to Inferentialism*, Harvard University Press
- Brandom, R. (2012): *Między mówieniem a działaniem*, przeł. M Gokieli, Warszawa: PWN.
- Buczyńska-Garewicz, H. (1965): *Peirce*, Warszawa: WP.
- Davidson, D. (1992): *Eseje o prawdzie, języku i umyśle*, WN PWN.
- Davidson, D. (2001): *Essays on Actions and Events*, Oxford: Oxford University Press.
- Davidson, D. (2006): *The Essential Davidson* Oxford: Oxford University Press.
- Dewey, J. (wyd. dowolne): *Jak myślimy?* PWN.
- Dewey, J. (wyd. dowolne): *Demokracja i wychowanie*.
- Dewey, J. (wyd. dowolne): *Wybór pism pedagogicznych*.
- James, W. (wyd. dowolne): *Pragmatyzm*.
- James, W. (wyd. dowolne): *Essays in Radical Empiricism*.
- James, W. (1996) *Prawo do wiary* przeł. A. Grobler, Kraków: Znak.
- James, W. (2011): *Odmiany doświadczenia religijnego*; przeł. J. Hempel, Warszawa: Aletheia.
- Peirce, Ch.S. (1997): *Wybór pism semiotycznych*, przeł. R. Mirek, A.J. Nowak, Warszawa: PTS.
- Poręba, M. (2011): *Ćwiczenia z metafizyki*, Warszawa: Aletheia [Peirce].
- Putnam H. (1975/1986): *Philosophical Papers*, Cambridge: CUP [vol. I, II].
- Putnam, H. (1998): *Wiele twarzy realizmu i inne eseje*, przeł. A. Grobler, Warszawa: WN PWN.
- Putnam, H. (1999): *Pragmatyzm. Pytania otwarte*, przeł. B. Chwedeńczuk, Warszawa: Aletheia.
- Putnam, H. (2004): *Ethics without Ontology*, HUP.
- Quine, W.V.O. (1986): *Granice wiedzy i inne eseje filozoficzne*, przeł. B. Stanosz, Warszawa: PIW.
- Quine, W.V.O. (1997): *Na tropach prawdy*, przeł. B. Stanosz, Warszawa: Spacja.
- Quine, W.V.O. (1998): *Od bodźca do nauki*, przeł. B. Stanosz, Warszawa: Aletheia.
- Quine, W.V.O. (1999): *Słowo i przedmiot*, przeł. Cezary Cieśliński, Warszawa: Aletheia.
- Quine, W.V.O. (2002): *Z punktu widzenia logiki*, przeł. B. Stanosz, Warszawa: Aletheia.
- Quine, W.V.O. (2006): *Korzenie ontologii*, przeł. B. Stanosz, Warszawa: Aletheia.
- Rorty, R. (1994): *Filozofia a zwierciadło natury*, przeł. M. Szczubiałka, Warszawa: Spacja/Aletheia.
- Rorty, R. (1998): *Konsekwencje pragmatyzmu*, przeł. C. Karkowski, Warszawa; IFiS PAN.
- Rorty, R. (1999): *Obiektywność, relatywizm i prawda*, przeł. J. Margański, Warszawa: Aletheia.
- Rorty, R. (2009): *Przygodność, ironia i solidarność*, przeł. W J. Popowski, Wydawnictwo WAB.
- Rorty, R. (2009): *Filozofia jako polityka kulturalna*, przeł. B. Baran, Warszawa: Czytelnik.
- Sellars, W. (1968): *Science and Metaphysics*, London: Routledge & Kegan Paul Ltd/NY: The Humanities

Press.

Sellars, W. (1997): *Empiricism and the Philosophy of Mind* ed. by Robert Brandom, with an Introduction by

R. Rorty and Study Guide by R. Brandom, Harvard University Press.; Cambridge, MA [*Empiryzm a filozofia umysłu*, w: B. Stanosz (red.) *Empiryzm współczesny*, Warszawa WUW 1991].

Szubka, T. (2012): *Neopragmatyzm*, Toruń, FNP.

Zarębski, T (2013): *Neopragmatyzm Roberta B. Brandoma*, Kraków: Universitas

Żegleń, U., red. (1996): *Dyskusje z Donaldem Davidsonem o prawdzie, języku i umyśle*, Lublin: KUL.

Żegleń, U., red. (2001) *Pragmatyzm i filozofia Hilarego Putnama*, Toruń, WN UMK.